Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Język i piśmiennictwo w ujęciu historycznym - wykład, PG_00189638		
Kierunek studiów	Slawistyka (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Slawistyki -> Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Marek Włodkowski	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z cechami j. kierunkowego w aspekcie diachronicznym. Zwrócenie uwagi na dynamikę i ewolucję procesów językowych.Utrwalenie wiedzy na temat najstarszych etapów rozwoju języka i uświadomienie wspólnych procesów językowych w poszczególnych grupach j. słowiańskich.Uświadomienie znaczenia wpływów kulturowych (łacińskich i bizantyńskich) na poszczególne języki oraz watości i znaczenia zabytków piśmiennictwa słowiańskiego dla poznania kultury i języka.Zapoznanie studentów z historią języków, które studiują oraz spuścizną piśmienniczą narodów byłej Jugosławii.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SLAWL3_U06] Potrafi porozumiewać się w języku polskim, jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne – ze specjalistami w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, oraz nauk o kulturze i religii	K_U06 - potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie językoznawstwa w języku polskim i językach kierunkowych	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W13] Ma zaawansowaną wiedzę na temat języków słowiańskich, ich kompleksowej natury, złożoności i historycznej zmienności, a także rozpoznaje i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wciąż kształtujące je zmiany.	K_W09 - ma wiedzę na temat języków słowiańskich, rozpoznaje i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wciąż kształtujące je zmiany	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W12] Zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego.	K_W06 - zna podstawową terminologię z zakresu językoznawstwa diachronicznego i paleografii w języku polskim i kierunkowym	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W09] Zna w zaawansowanym stopniu etniczną strukturę obszaru Słowiańszczyzny Południowej, ma zaawansowaną wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów.	K_K01 - zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności dotyczących języka kierunkowego i jego rozwoju historycznego	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W08] Posiada wiedzę na temat specyfiki krajów południowosłowiańskich, ich historii i wzajemnych relacji oraz zna i rozumie kluczowe dylematy tożsamościowe, religijne i polityczne regionu południowosłowiańskiego, determinujące historyczne oraz współczesne relacje międzykulturowe.	K_W13 - ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W04] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody badań i analizy językoznawczej w odniesieniu do języków południowosłowiańskich.	K_W01 - ma wiedzę dotyczącą o podstawowej metodologii badawczej z zakresu językoznawstwa diachronicznego i paleografii	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_W01] W zaawansowanym stopniu zna fakty, teorie i metody z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii zorientowane na komunikację w języku polskim, w jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) oraz języku wschodniosłowiańskim (rosyjskim lub ukraińskim).	K_W04 - identyfikuje główne teorie i ustalenia szkół badawczych w zakresie językoznawstwa; K_W06 - zna podstawową terminologię z zakresu językoznawstwa diachronicznego i paleografii w języku polskim i kierunkowym	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_U03] Potrafi planować i organizować – posługując się również językiem jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – zarówno pracę indywidualną jak i zespołową, rozwiązując nietypowe i złożone problemy z zakresu slawistyki	K_K03 - potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role przy rozwiązywaniu problemów językoznawczych.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SLAWL3_K03] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy filologicznej i kulturoznawczej w rozwiązywaniu dylematów społecznych oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z interpretacją faktów kulturowych	K_K01 - rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie językoznawstwa diachronicznego	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[SLAWL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Europy Południowo-Wschodniej oraz jej języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić.	K_K01 - zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności dotyczących języka kierunkowego i jego rozwoju historycznego	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego
[SLAWL3_U04] W warunkach nie zawsze przewidywalnych potrafi innowacyjnie rozwiązać zadanie, również z wykorzystaniem języka obcego, sięgając po stosowne metody i procedury.	K_U04 - umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie językoznawstwa diachronicznego, kierując się wskazówkami prowadzącego	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu

- Cechy łączące grupę języków południowosłowiańskich z wschodnio- i zachodniosłowiańskimi.
- Cechy wspólne języków południowosłowiańskich, ich podział na grupę wschodnią i zachodnią.
- Substrat i superstrat językowy.
- Bałkańska liga językowa.
- Zewnętrzne i wewnętrzne przyczyny zmian językowych.
- Trójjęzyczność (łacina, cerkiewnosłaowiański, starochorwacki), trójalfabetyczność ((głagolica, cyrylica, łacinka) i trójdialektyczność (czakawski, kajkawski, sztokawski) w średniowiecznej Chorwacji.
- Rola redakcji narodowych języka cerkiewnosłowiańskiego w rozwoju współczesnych języków literackich Serbów i Chorwatów.
- Piśmiennictwo i drukarstwo głagolickie w Chorwacji.
- Piśmiennictwo cyrylickie w Chorwacji, Bośni, Serbii i Czarnogórze, warianty lokalne (arvatica, bosnančica), szkoły piśmiennicze.
- Chronologia procesów językowych w rozwoju dialektu sztokawskiego.
- Kształtowanie się normy ortograficznej języka chorwackiego zapisywanego alfabetem łacińskim.
- Drukarstwo w Czarnogórze.
- Rozwój języków literackich Serbów (cerkiewnosłowiański, ruskosłowiański, słowianoserbski).
- Reformy języków literackich Serbów i Chorwatów.
- Powstanie języka serbo-chorwackiego.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zaliczenie przedmiotów: *Gramatyka opisowej języka kierunkowego* i *Język staro-cerkiewno-słowiański*.

Umiejętność łączenia wiedzy z pokrewnych przedmiotów, rozumienie istoty badań dynamicznych, diachronicznych.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin ustny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

- teksty wybranych zabytków języka kierunkowego przewidziane do analizy językowej, dostępne w chrestomatiach (Kodeks Mariański, Ewangeliarz Miroslava, Ewangeliarz Vukana, Ojcze nasz według św. Mateusza z Kodeksu Assemaniego i starochorwackiej wersji tej modlitwy; Pozdravlenje Anjela; Bašćanska ploča, Povelja bana Kulina; Planine; Judita; Život i priključenja Dositeja Obradovića i in.) oraz:
- Ivić P. 1990: O jeziku nekadašnjem i sadašnjem, Beograd-Priština.
- Čigoja B. 1995: Najstariji srpski ćirilski natpisi (grafija, ortografija i jezik), Beograd.
- Dušanov Zakonik .Bistrički prepis. Preveo D. Bogdanović, predgovor Đ. Krstić, Beograd 1994.
- Hercigonja E. 1982: Bosančica (w:) Enciklopedija Jugoslavije II, Zagreb, s. 88-92.

studiowana samodzielnie przez studenta:

- Moszyński L. 1984: Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa.
- Oczkowa B. 1983: Zarys historii języka serbsko-chorwackiego, Kraków.
- Oczkowa B. 2006: Chorwaci i ich język, Kraków.
- Nazor A. 2008: Knjiga o hrvatskoj glagoljici ja slovo znajući govorim..., Zagreb.

Uzupełniająca lista lektur

- Brozović D. 1978: Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslovenskih i drugih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti (w:) Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, Zagreb, s. 9-83.
- Bratulić J., Damjanović S.2005: Hrvatska pisana Kultura, Zagreb.
- Damjanović S. 2008: Jezik hrvatskih glagoljaša, Zagreb.
- Ivić P. 1986: Srpski narod i njegov jezik, Beograd.
- Fučić B. 1982: Glagoljski natpisi, Zagreb.
- Malić, D. 2002: Na izvorima hrvatskoga jezika, Zagreb.
- Kovačević J. 1964: Prvi klesari ćiriličkih natpisa na Balkanu, Glasnik zemaljskog muzeja XV-XVI, Sarajevo, s. 309-316.
- Milanović A. 2006: Kratka istorija srpskog književnog jezika, 2 izd., Beograd.
- Moguš M. 2010: Povijesna fonologia hrvatskoga jezika, Zagreb.
- Nazor A. 2008: Knjiga o hrvatskoj glagoljici ja slovo znajući govorim..., Zagreb.

	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Egzamin zostaje zaliczony pozytywnie po odpowiedzi na 2 pytania (jedno z wiedzy teoretycznej, drugie związane z analizą tekstów wybranych zabytków zob. Treści programowe).	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.